

δὲ ταυτοχρόνως εἰσῆχθη διὰ μὲν τῆς δουκίσσης τῆς Αὐρηλίας εἰς Παρισίους, διὰ δὲ τοῦ βασιλέως Λεοπόλδου τοῦ Α' εἰς Βρυξέλλας, καὶ διὰ τοῦ ἡγεμόνος Ἀλβέρτου, τοῦ συζύγου τῆς βασιλίσσης Βικτωρίας, εἰς Ἀγγλίαν· ἐν τῇ χώρᾳ μάλιστα ταύτῃ τοῦ σιδήρου καὶ τῶν μηχανῶν τὸ γερμανικὸν δένδρον τελειοποιηθὲν κατεσκευάσθη μεταλλινόν, ἀντὶ κηρίων ἔχον πολλάκις ῥάμφη φωταερίου, ὄντων ἐνδοθεν κοίλων τοῦ κορμοῦ καὶ τῶν κλάδων αὐτοῦ.

Ὀλίγω πρότερον τὸ δένδρον εἶχεν εἰσαχθῆ εἰς τὰς ἀνωτέρας τάξεις ἐν Πετροπόλει· ἐν δὲ ταῖς πόλεσι τῆς Δανίας, τῆς Σουηδίας καὶ τῆς Νορβηγίας ἦν πιθανῶς ἐν χρήσει κατὰ τὰ τέλη τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος.

Ἄλλὰ τὸ ἔθιμον τοῦτο εἰναι ὄλιγος ἀγνωστον ἐν Ἰσλανδίᾳ, τῇ παλαιᾷ κοιτίδι τῆς θρησκείας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ τῶν γερμανικῶν ἐθνῶν, ἔνθα τοῦναντίον κατὰ τὰ Χριστούγεννα διατηρήθησαν πολλαὶ συνήθειαι, λείψανα ἐθνικῶν τελετῶν τῆς ἐορτῆς τοῦ ἀρτιγενοῦς ἡλίου καὶ τοῦ χειμερινοῦ ἡλιοστασίου. Ἐκ τούτου δὲ δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν ὅτι τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ πρέπει νὰ νηζητήσωμεν οὐχὶ εἰς τὴν παλαιόγονον τῶν Ἑθδῶν θρησκείαν, ἀλλ' εἰς τὸν χριστιανικὸν μεσαίωνα· καὶ τοσοῦτω μᾶλλον καθ' ὅσον οὐδὲν τεκμήριον ἔχομεν περὶ τῆς παλαιότητος τοῦ ἔθιμου. Ἀπορεῖ τις βεβαίως μανθάνων ὅτι τὸ νῦν πανταχοῦ σχεδὸν τῆς γῆς κοινὸν καὶ γνωστότατον δένδρον τῶν Χριστουγέννων, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος αἰῶνος ἐν εὐαρίθμοις μόνον γερμανικαῖς χώραις συνειθίζετο, καὶ μόλις κατὰ τὴν σημερινὴν ἐποχὴν ἐπεξετάθη ἐπὶ τοσοῦτον. Κατ' ἀσφαλεῖς ὅμως μαρτυρίας ἦν γνωστὸν κατὰ τὴν δεκάτην ἐβδόμην ἑκατονταετηρίδα, ἕκ τιων δὲ δεδομένων ἀνάγουσιν αὐτὸ καὶ μέχρι τῆς δεκάτης πέμπτης, ἤτοι πρὸ τῆς ἐποχῆς τῆς μεταρρυθμίσεως.

Ὡς τινες ὑποθέτουσι, τὸ δένδρον τῶν Χριστουγέννων οὐχὶ ἀσήμαντον ἔχει σχέσιν μὲ τὴν προσφιλεῖ εἰς ἐκκλησιαστικούς συγγραφεῖς τοῦ μεσαίωνος παρομοίωσιν τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὸ ἐν τῷ παραδείσῳ δένδρον τῆς ζωῆς. Εἰς τὸ δένδρον τοῦτο ἀναφέρονται πολλαὶ παραδόσεις δημοτικαὶ τε καὶ μὴ, συνδέουσαι τὸν γαυρὸν μετὰ τοῦ δένδρου τῆς ζωῆς, καὶ ἀποτελοῦσαι κυκεῶνα αὐτόχρημα, ἐν ᾧ συγχέονται καὶ πολλάκις ἐν μέρει συνταυτίζονται, ὁ Χριστὸς, τὸ ξύλον τῆς γνώσεως καὶ τὸ ξύλον τοῦ σταυροῦ. Ἐκ τῆς ἐπενεργείας τοιούτων ἰδεῶν ἐν τοῖς μυστηρίοις τοῦ μεσαίωνος, παριστανομένου τοῦ μυστηρίου τῆς τοῦ Χριστοῦ γεννήσεως σχεδὸν πάντοτε ἐστήνετο ἐπὶ τῆς αὐτοσχεδίου σκηνῆς δένδρον τι ἢ θάμνος, ὁποῦθεν ἴσως παραπλήσιον ἔθιμον εἰσεχώρησε καὶ εἰς τὰς οἰκογενειακὰς τελετὰς.

Ἄλλὰ καὶ τὴν ἐθνικὴν ἀρχὴν τοῦ ἔθιμου ὑποστηρίζουσι τινες, διατεινόμενοι ὅτι τὸ δέν-

δρον τῶν Χριστουγέννων, παριστῶν τὸν χειμῶνα, σχετίζεται μετὰ τοῦ κοινοτάτου ἀνά πᾶσαν τὴν Εὐρώπην ἐθίμου τῶν δένδρων τοῦ Μαῦου, συμβολικῶν παραστάσεων τοῦ ἔαρος καὶ τοῦ ἀνδρωθέντος ἡλίου.

Ἐν Μονάχῳ, 25 Δεκεμβρίου 1879.

**Π.

ΜΟΝΟΜΑΧΙΑ ΔΙΑ... ΚΛΕΙΔΟΚΥΜΒΑΛΟΥ

Ἐσχάτως ἐν Ῥώμῃ δύο μουσικοὶ φίλοι ἐπισήθιοι, διαλεγόμενοι ἐν τινὶ λέσχῃ, ἤρισαν ἐπὶ μικρᾷ κατ' ἀρχὰς ἀφορμῇ, τοσοῦτον δὲ κατὰ μικρὸν ἐθυμώθησαν, ὥστε προσκάλεσαν ἑκάτερος τὸν ἕτερον εἰς μονομαχίαν. Οἱ φίλοι τῶν, κηδόμενοι περὶ τῆς σωτηρίας ἀμφοτέρων, ἐπειράθησαν νὰ τοὺς διαλλάξωσιν, ἀλλὰ μάτην· κατώρθωσαν ὅμως νὰ τοὺς ἐπιβάλωσι τοῦλάχιστον ἀνάγκη-κτον διαγωνισμὸν, τὸν διὰ κλειδοκυμβάλου. Ἐκάτεροι ὤφειλον συγχρόνως νὰ παίζωσιν ἐπὶ ἰδίου ὄργανου, νὰ μὴ καταβιάσωσιν ἐπὶ μηδεμιᾷ αἰτία τοὺς δακτύλους ἀπὸ τῶν πλήκτρων τοῦ κλειδοκυμβάλου, νὰ τρώγωσι δὲ ἢ νὰ πίνωσιν, ἐὰν εἶχον χρεῖαν, διὰ ξένης χειρός· ὁ μακρότερον εἰς τὸ ἀδιαλείπτως παίζειν ἐγκαρτερήσας, θὰ ἐκηρύσσετο νικητής. Ἄθλον ὠρίστη τὸ μελόδραμα Τροβατόρε τοῦ Βέρδη, ὅπερ ἔμελλε νὰ παιχθῆ τρίς καὶ τετράκις ὀλόκληρον μέχρι παντελοῦς ἀπαυδήσεως. Μετὰ δώδεκα ὥρας ψυχικῆς ταραχῆς καὶ μουσικοῦ διαγωνισμοῦ τὰ πρόσωπα τῶν διαμαχομένων ἐγένοντο ἐρυθρὰ ὡς τὸ πῦρ, οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν ἐξέκυψαν ἀπὸ τῶν κοιωμάτων, αἱ χεῖρές τῶν ἐξωγώθησαν, αἱ δὲ παραινέσεις καὶ ἱκεσίαι τῶν μαρτύρων δὲν ἴσχυσαν νὰ τοὺς συμφιλιώσωσι. Μετὰ 22 ὥρας ὁ ἕτερος, βαρὺ καὶ βύθιον στεγάζας, ἔπεσε χαμαὶ ἀνάσθητος.

Γινώμαι καὶ σκέψεις ἠθικαὶ τοῦ δουκὸς

ΔΕ-ΛΑ-ΡΟΣΦΟΥΚΩ

[Μετάφρασις Γ. Ζωχιοῦ.]

332.

Καὶ δι' αὐτὰς τὰς γυναῖκας ἄβυσσος εἶναι ἡ ἐρωτικὴ αὐτῶν τέχνη.

333.

Ἡ ἄκρα πρὸς ἄνδρα γυναικὸς αὐστηρότης δὲν εἶναι ἀπεχθείας ἀμέτοχος.

334.

Αἱ γυναῖκες τοῦ μὲν ἔρωτος δύνανται νὰ παραιτηθῶσι, τῶν δὲ ἐρωτικῶν τρόπων οὐδόλως.

335.

Ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ ἔρωτος ἡ ἀπάτη σχεδὸν πάντοτε ὑπερακοντίζει τὴν περὶ αὐτῆς ὑπόψιν.

336.

Ἐπάρχει ἔρωτος εἶδος, οὗ ἡ ὑπερβολὴ πᾶσαν ἀποβάλλει ζηλοτυπίαν.

337.

Συμβαίνει εἰς τὰ προτερήματα ὁ, τι καὶ εἰς τὰς αἰσθήσεις. Οἱ ὄλιγοι αὐτῶν ἐστερημένοι οὕτε